

Pressikonverents

Sissetulekud ja vaesus

Anet Mürsoo

Juhataja

Rahvastiku- ja sotsiaalstatistika osakond

Eesti sotsiaaluuring

- Iga-aastane isiku-uuring.
- Küsitlusperiood jaanuar-mai 2022.
- Valimis 8157 leibkonda, vastasid 5735 leibkonda ja ~9 900 isikut (vanuses 15+ aastat).
- Vastamismäär 70%.
- Tulemused on laiendatud kogu elanikkonnale.

- Sissetulekud ja suhteline ning absoluutne vaesus – 2021. aasta.
- Ilmajäetus – 2022. aasta.

Muutused leibkonna koosseisu arvestavates sissetulekutes

Sissetuleku komponendid

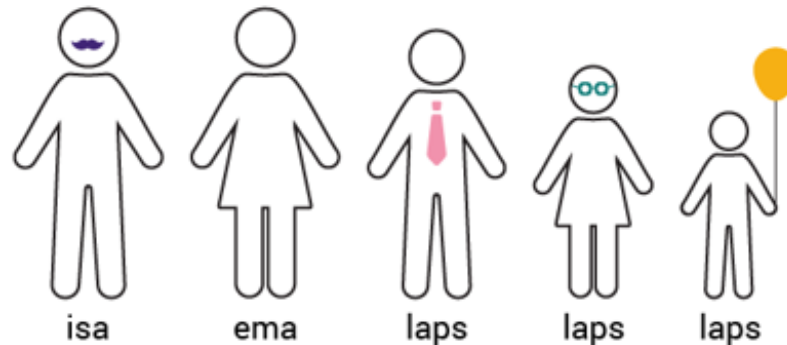

- Sissetulek palgatööst.
- Siirded:
  - pensionid;
  - hüvitised.
- Omanditulu.
- Tulu individuaalsest teisest tegevusest.
- Teistelt leibkondadelt saadud maksed.

Maha on arvatud leibkonna poolt tehtud regulaarsed rahalised maksed teistele leibkondadele ja varalt tasutud maksud.

Ekvivalentnetosissetuleku arvutamine

- Sissetulek, mis arvestab leibkonna koosseisuga.
- Kasutatakse tarbimiskaale.

Vanus	47	43	18	13	6
Kaal	1,0	0,5	0,5	0,3	0,3
<ul style="list-style-type: none"> • Esimese täiskasvanud liikme kaal = 1 • Iga järgmise vähemalt 14-aastase liikme kaal = 0,5 • Kõigi alla 14-aastaste liikmete kaal = 0,3					

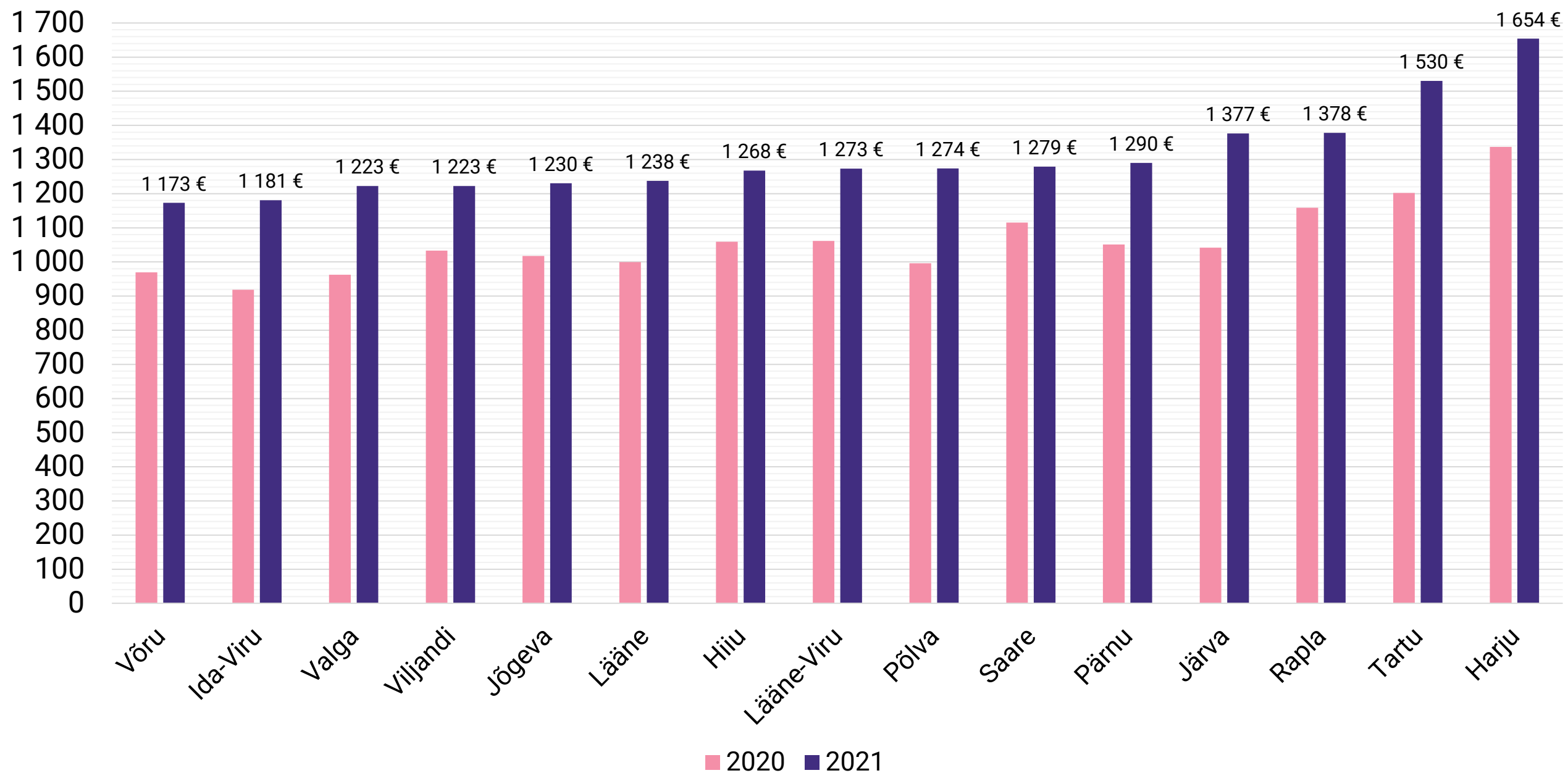
Tarbimiskaalude summa suhtelise vaesuse arvutamisel on:

$$1 + 0,5 + 0,5 + 0,3 + 0,3 = 2,6$$

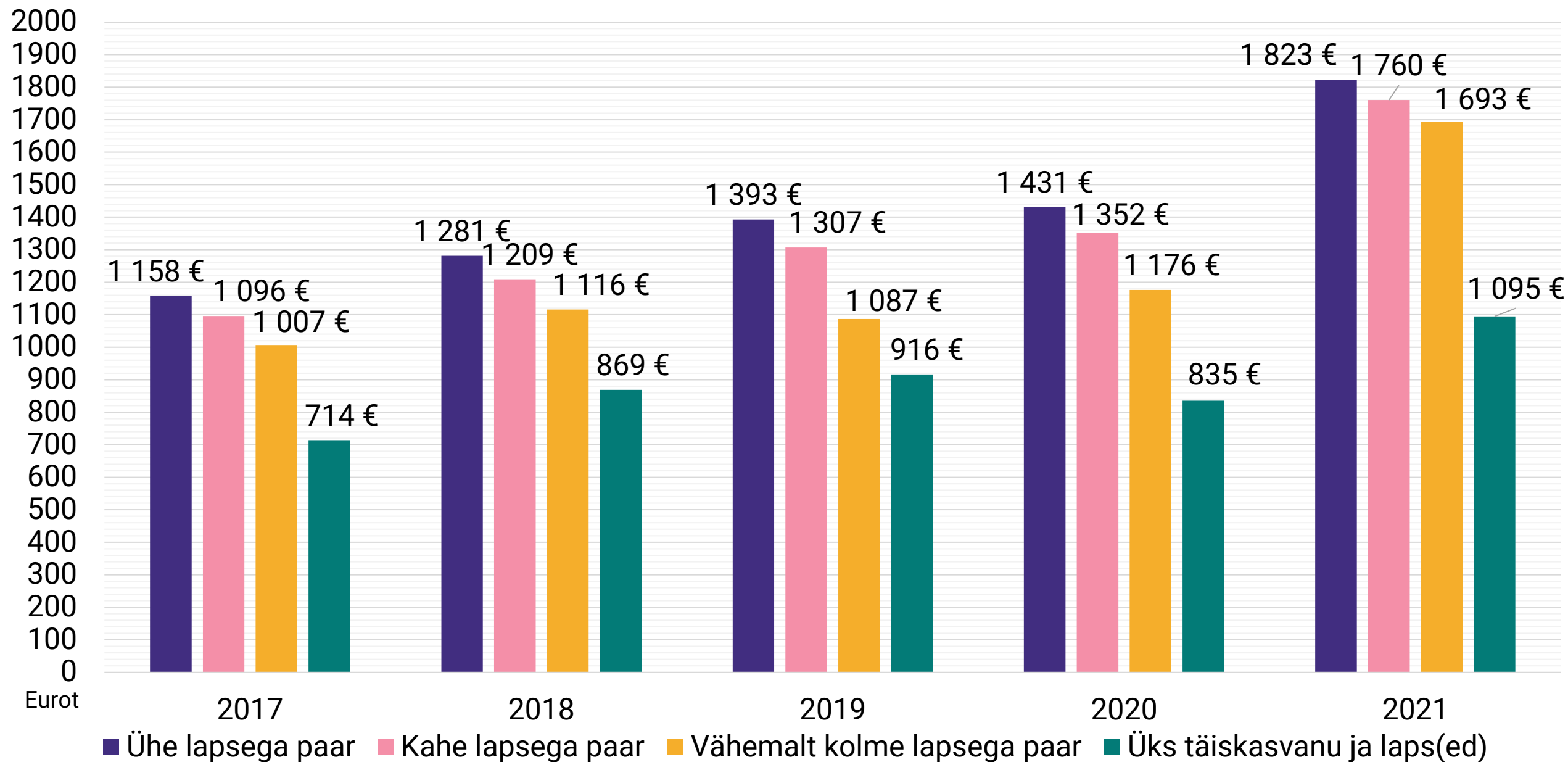
Oletame, et leibkonna näidisnetosissetulek on aastas 12 000 eurot.

- Kui leibkonna ühiseid kulusid mitte arvestada ja jagada sissetulek liikmete arvuga, on selle leibkonna iga liikme aastasissetulek 2400 eurot (200 eurot kuus).
- Kui kasutada tarbimiskaale, on leibkonnaliikme sissetulek 4615 eurot (384 eurot kuus).

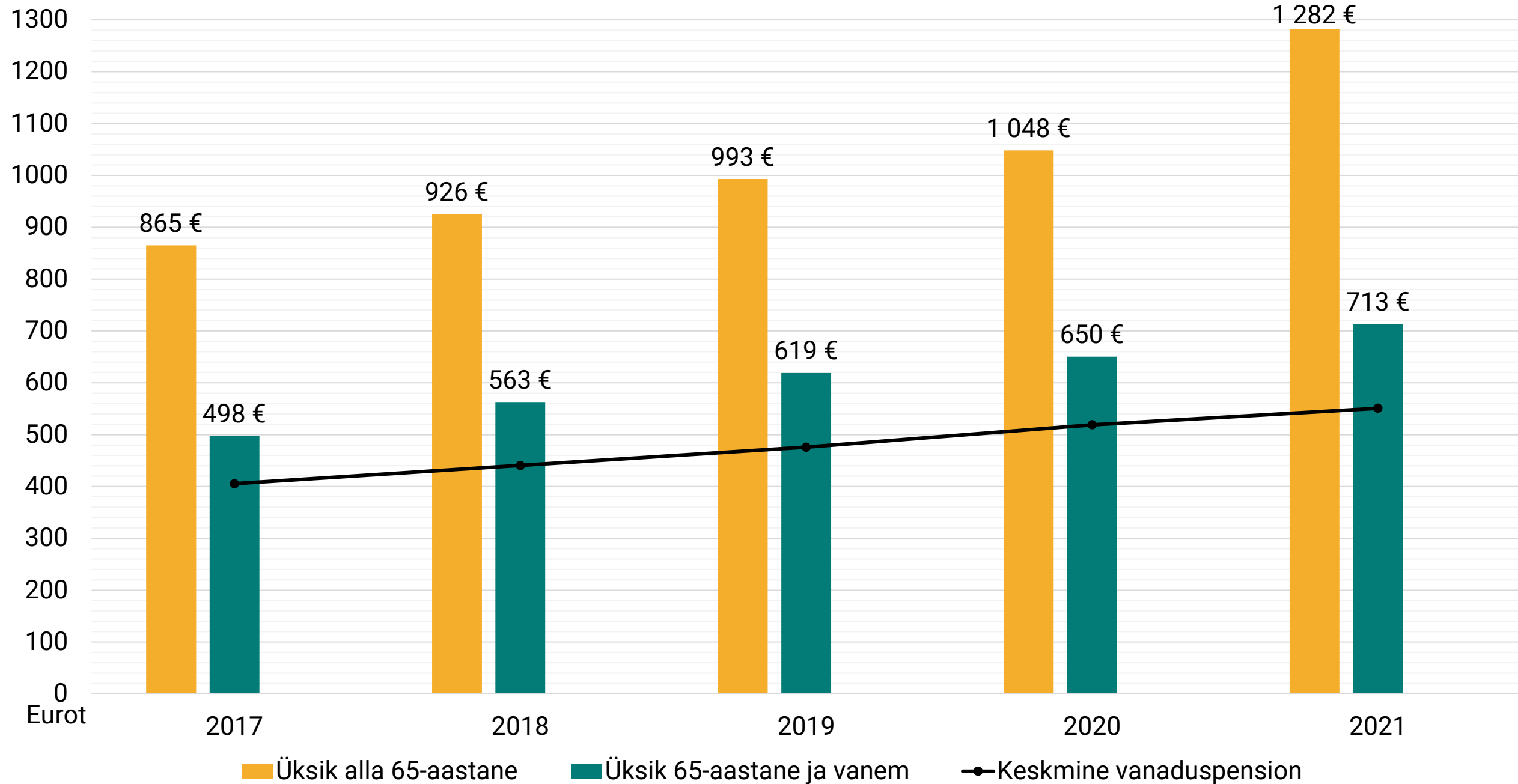
Keskmine ekvivalentnetosissetulek koos leibkonnaliikme kohta maakonniti

Keskmine ekvivalentnetosissetulek koos laste arvu järgi

Üheliikmeliste leibkondade keskmine ekvivalentnetosissetulek kuus

Suhteline ja absoluutne vaesus ning ilmajäetus

Suhteline vaesus ehk sissetulekuvaesus

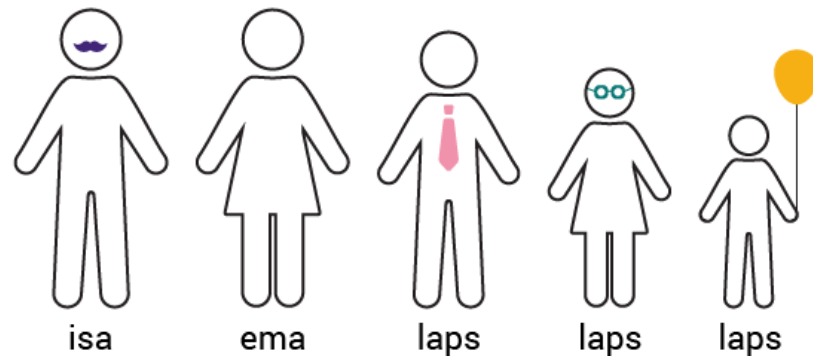

- Suhtelise vaesuse piir on 60% leibkonnaliikmete aasta ekvivalentnetosissetuleku mediaanist – **763 eurot** kuus.
- Suhtelise vaesuse näitaja saadakse sissetulekuaasta (2021.a) ehk uuringule eelnenud aasta kohta.
- Suhteline vaesus näitab sissetulekute jaotust riigis ja seda kasutatakse ebavõrdsuse hindamiseks.

Suhteline vaesus ehk sissetulekuvaesus

2021. aastal elas suhtelises vaesuses ligi 301 100 inimest (22,8%).

Suhtelise vaesuse piiri arvutamine ekvivalentnetosissetuleku alusel

Vanus	47	43	18	13	6
Kaal	1,0	0,5	0,5	0,3	0,3
<ul style="list-style-type: none"> • Esimese täiskasvanud liikme kaal = 1 • Iga järgmise vähemalt 14-aastase liikme kaal = 0,5 • Kõigi alla 14-aastaste liikmete kaal = 0,3					

Tarbimiskaalude summa suhtelise vaesuse arvutamisel on:

$$1 + 0,5 + 0,5 + 0,3 + 0,3 = 2,6$$

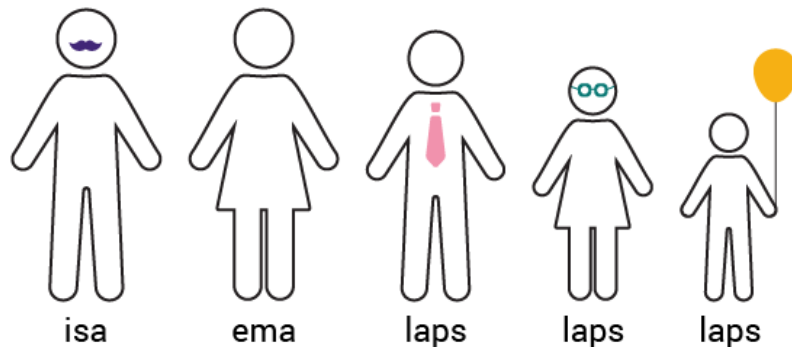
Oletame, et leibkonna näidisnetosissetulek on aastas 12 000 eurot.

- Kui leibkonna ühiseid kulusid mitte arvestada ja jagada sissetulek liikmete arvuga, on selle leibkonna iga liikme aastasissetulek 2400 eurot (200 eurot kuus).
- Kui kasutada tarbimiskaale, on leibkonnaliikme sissetulek 4615 eurot (384 eurot kuus).

Absoluutne vaesus

- Absoluutse vaesuse piiri aluseks on elatusmiinimum – **234 eurot**.
- 2021. aastal elas absoluutses vaesuses ligi 18 000 inimest (1,4%).

Absoluutse vaesuse piiri arvutamine ekvivalentnetosissetuleku alusel

Vanus	47	43	18	13	6
Kaal	1,0	0,7	0,7	0,5	0,5
<ul style="list-style-type: none"> • Esimese täiskasvanud liikme kaal = 1 • Iga järgmise vähemalt 14-aastase liikme kaal = 0,7 • Kõigi alla 14-aastaste liikmete kaal = 0,5					

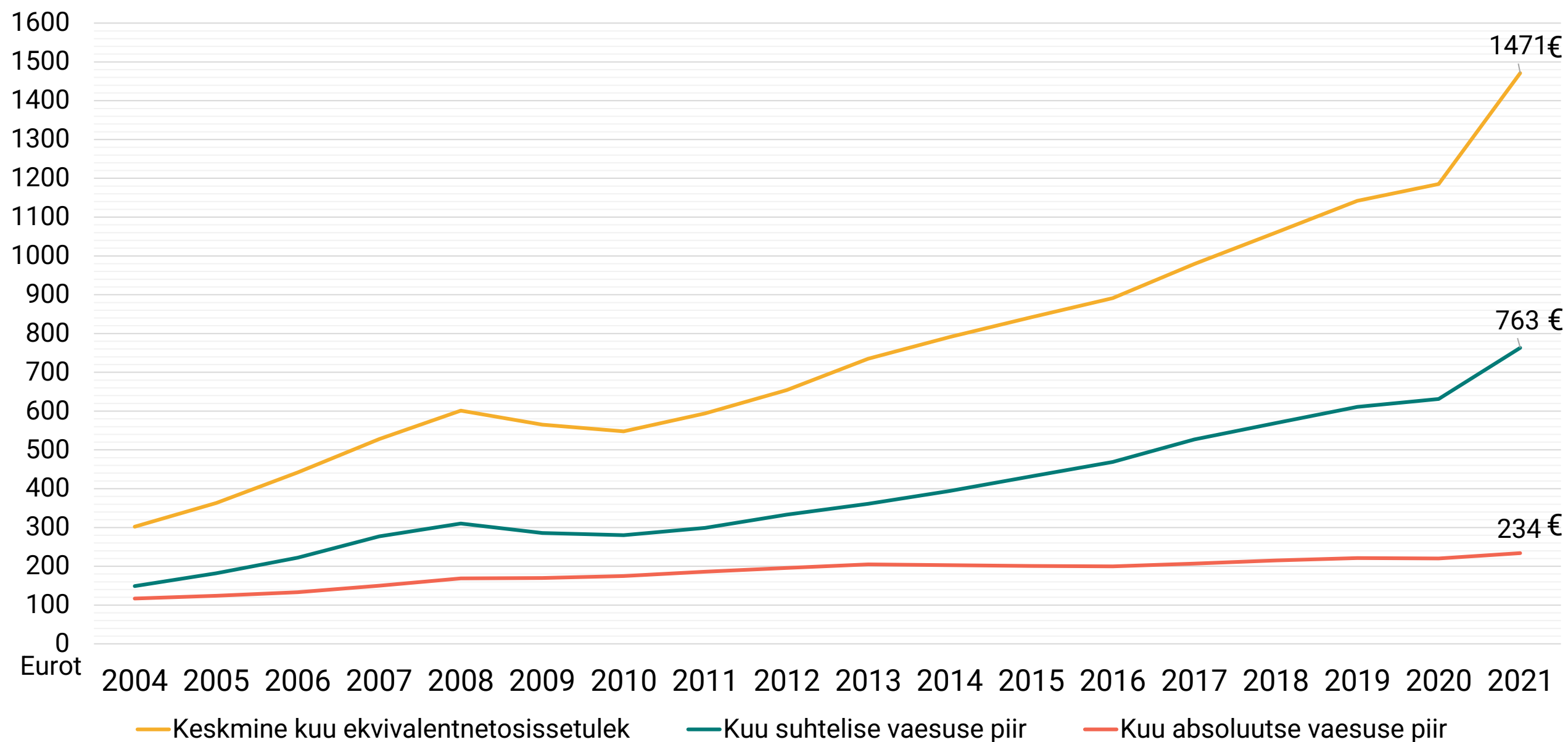
Tarbimiskaalude summa absoluutse vaesuse arvutamisel on:

$$1 + 0,7 + 0,7 + 0,5 + 0,5 = 3,4$$

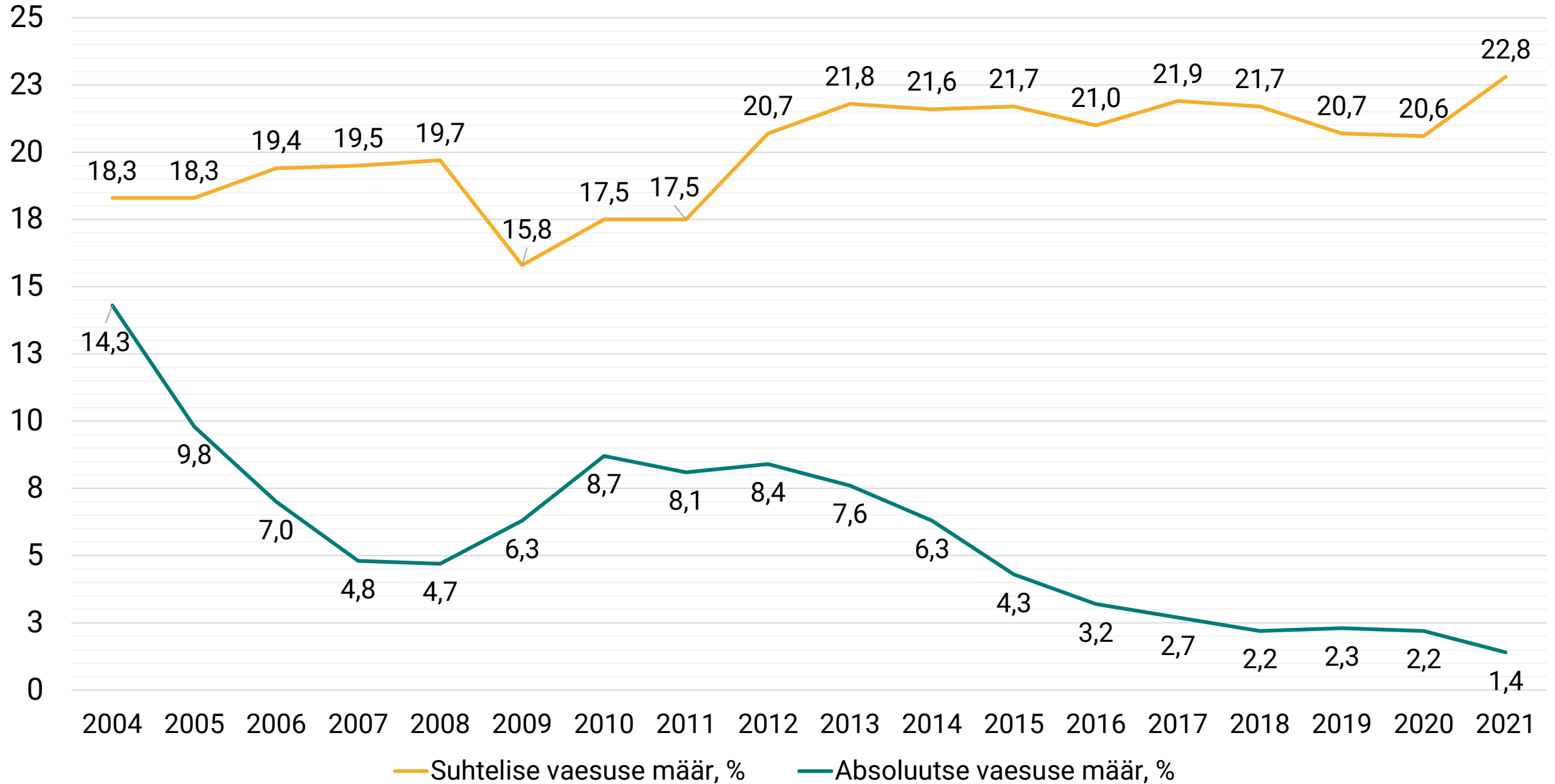
Oletame, et leibkonna nädisnetosissetulek on aastas 12 000 eurot.

- Kui leibkonna ühiseid kulusid mitte arvestada ja jagada sissetulek liikmete arvuga, on selle leibkonna iga liikme aastasissetulek 2400 eurot (200 eurot kuus).
- Kui kasutada tarbimiskaale, on leibkonnaliikme aastasissetulek 3529 eurot (294 eurot kuus).

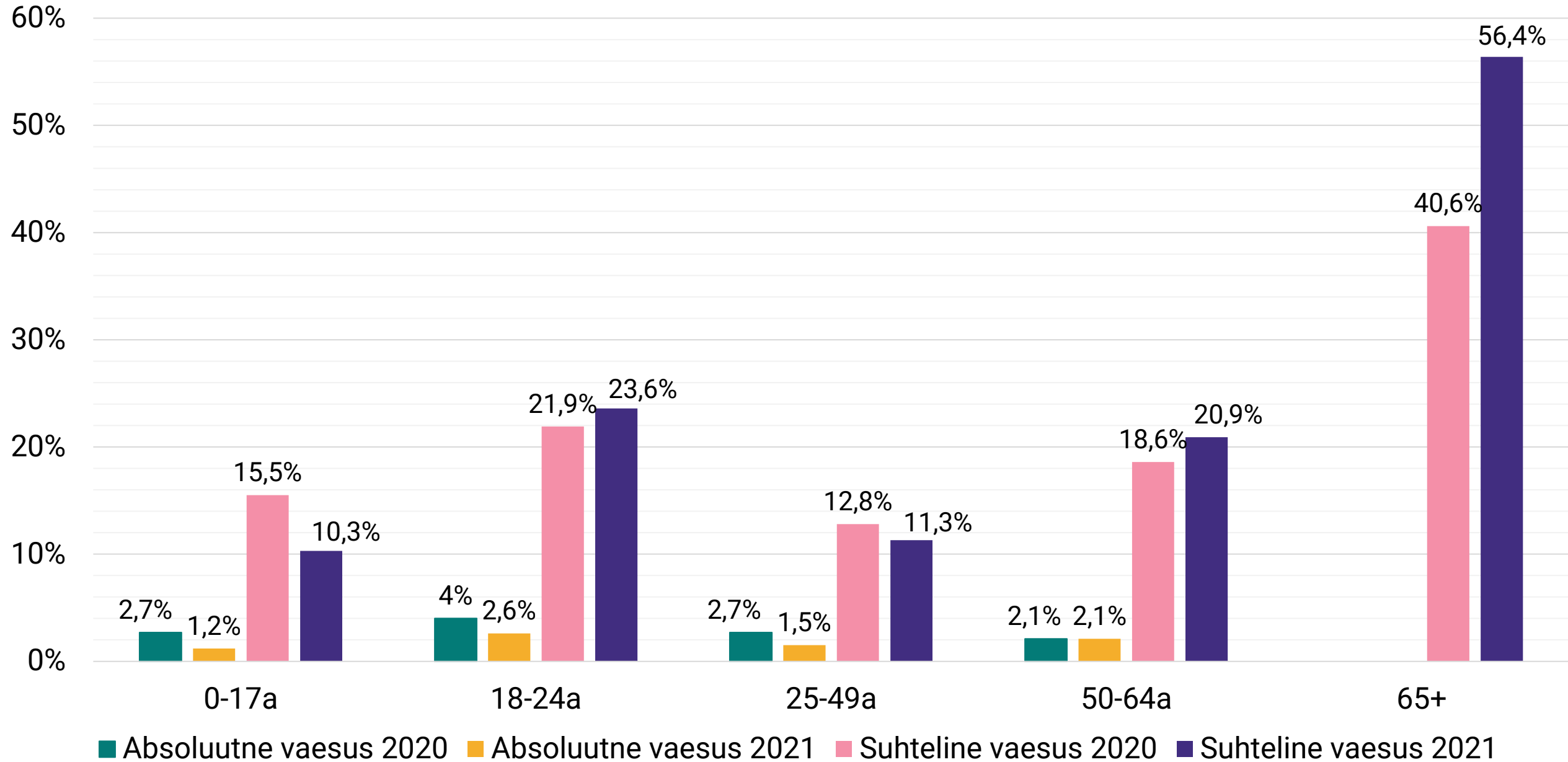
Leibkonnaliikme kuu ekvivalentnetosissetulek, absoluutse ja suhtelise vaesuse piir

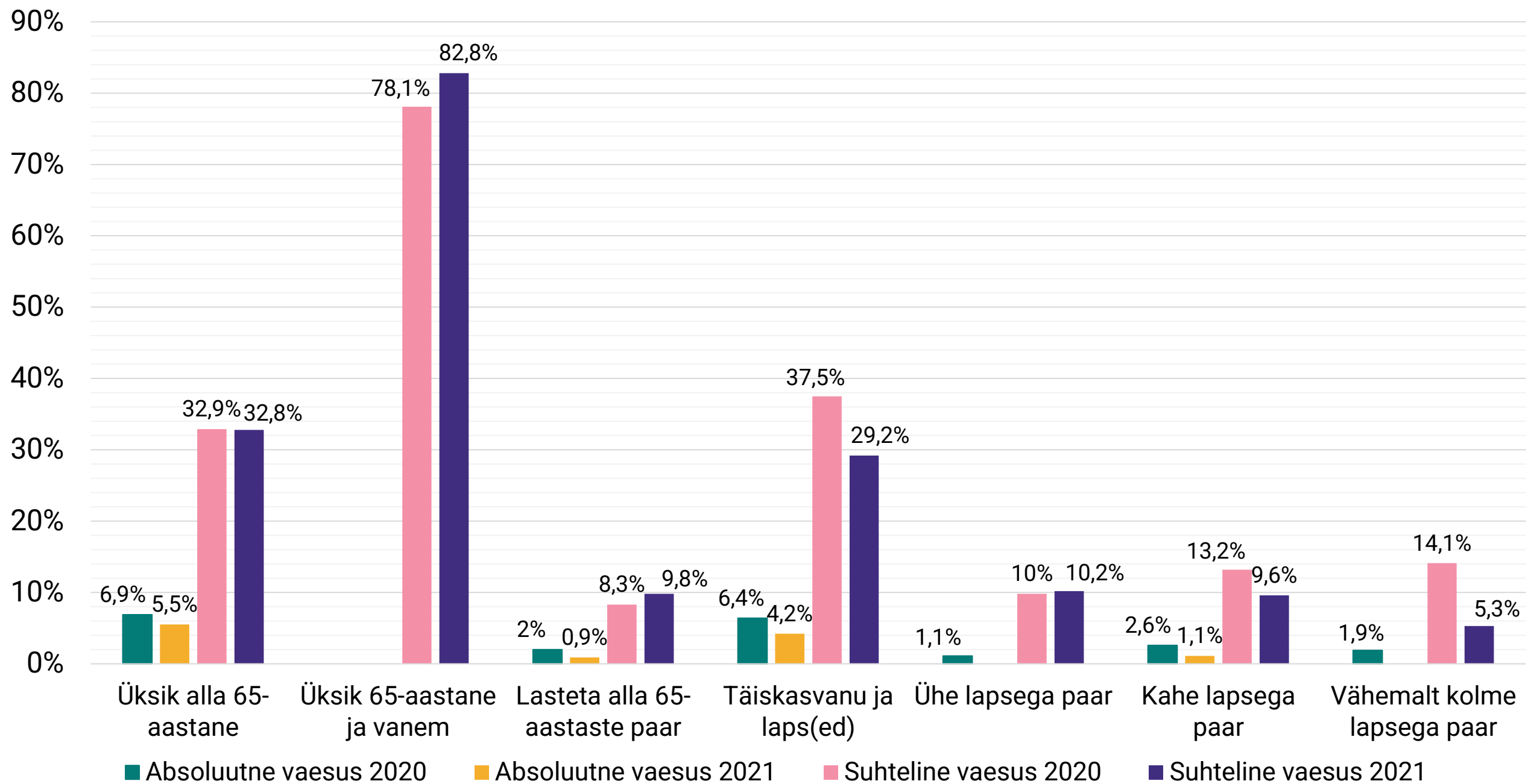
Suhtelise ja absoluutse vaesuse määr

Suhtelise ja absoluutse vaesuse määr vanuserühma järgi

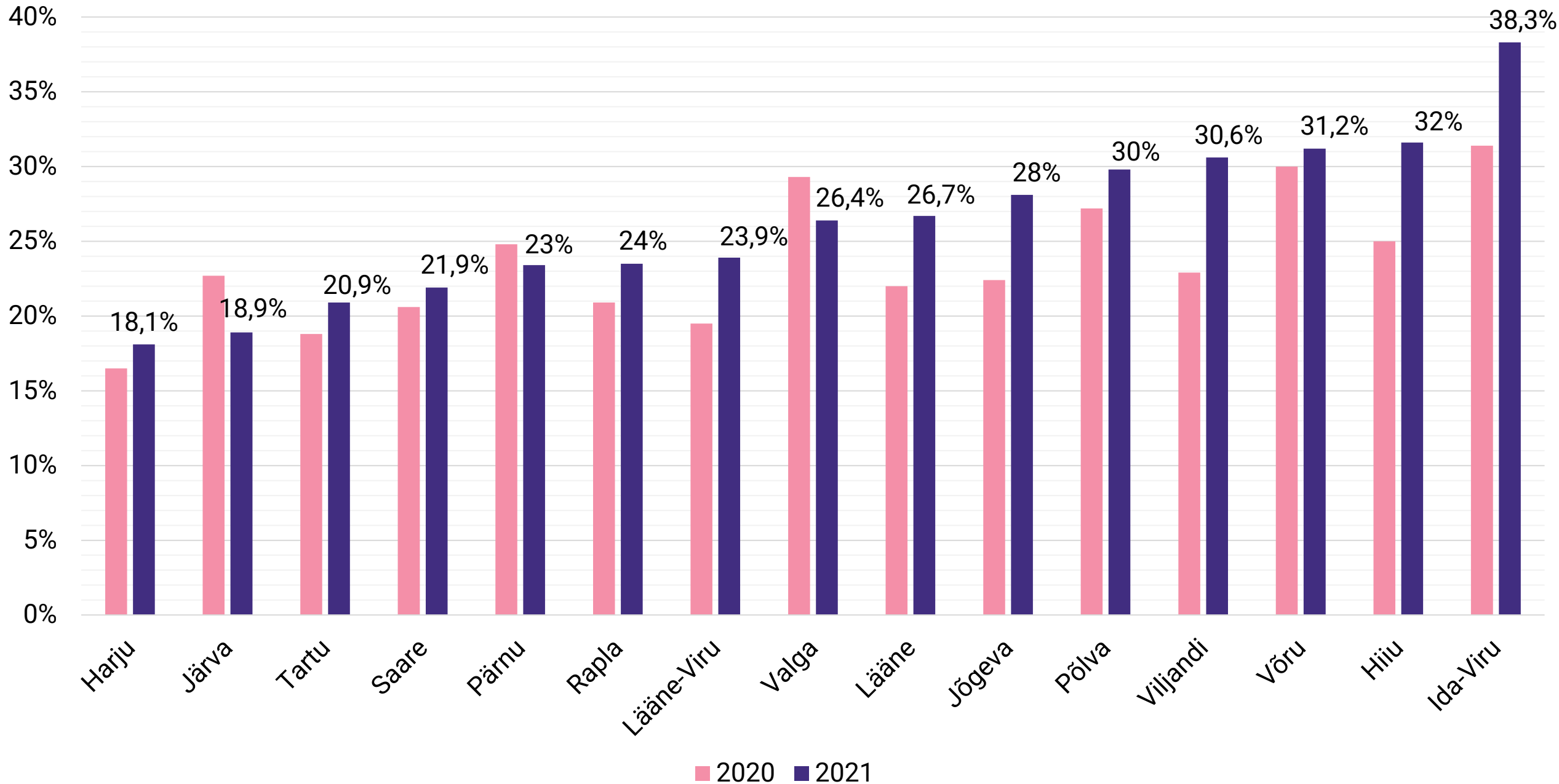

Suhtelise ja absoluutse vaesuse määr leibkonna tüübi järgi

Suhtelise vaesuse määr maakonniti

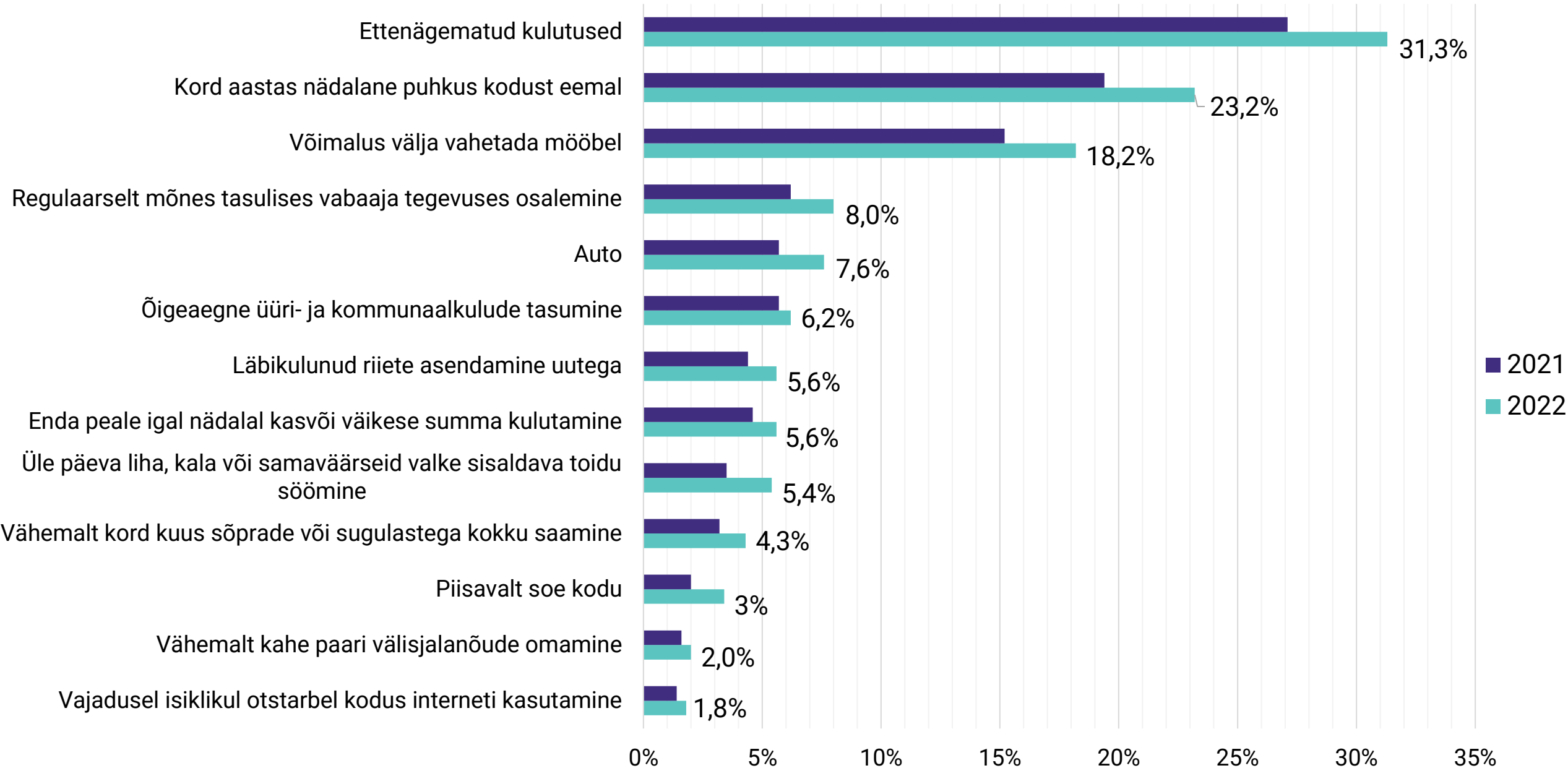
Ilmajäetus

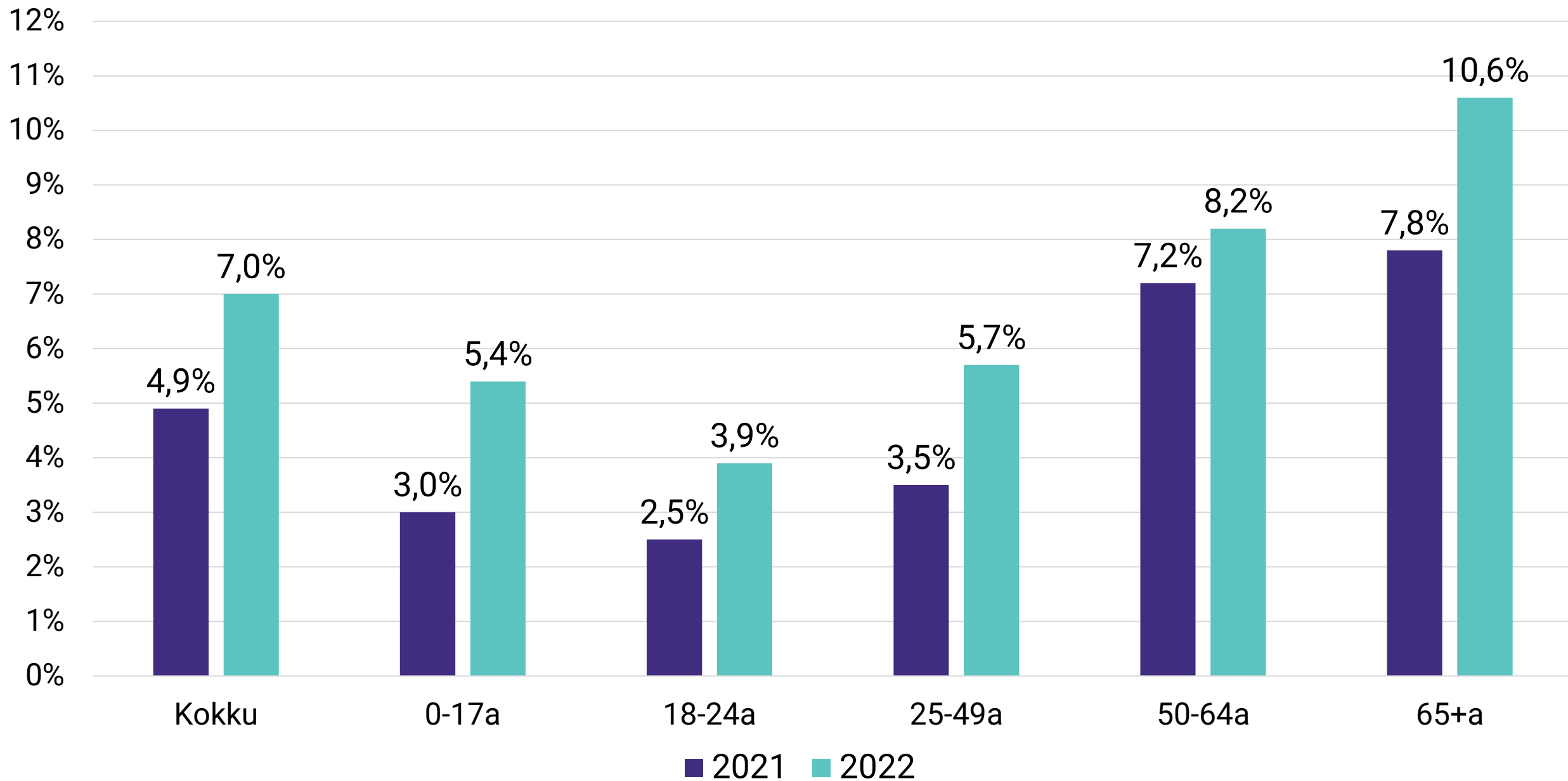
Ilmajäetuse määr näitab isikute osatähtsust, kes ei saa endale võimaldada vähemalt **viite** komponenti 13-st:

- 1) Üüri- ja kommunaalkulude tasumist;
- 2) kodu piisavalt soojana hoidmist;
- 3) ettenägematuid kulutusi;
- 4) üle päeva liha, kala või nendega samaväärseid valke sisaldava toidu söömist;
- 5) nädalast puhkust kodust eemal;
- 6) autot;
- 7) kulunud või kahjustatud mööbli väljavahetamist;
- 8) kulunud riiete asendamist uutega;
- 9) vähemalt kaht paari heas seisukorras ja meie kliimas sobilikke välisjalanõusid;
- 10) kas või väikese summa kulutamist enda peale igal nädalal;
- 11) regulaarselt mõnes tasulises vaba aja tegevuses osalemist;
- 12) vähemalt kord kuus sõprade või sugulastega kokku saamist;
- 13) vajadusel isiklikul otstarbel kodus interneti kasutamist.

Ilmajätus komponentide järgi

Ilmajätetus vanusegruppide järgi

Kokkuvõte

- Suhtelises vaesuses elas 2021. aastal 22,8% Eesti elanikkonnast, nende leibkonnaliikme kuu ekvivalentnetosissetulek oli väiksem kui 763 eurot.
- Suhtelise vaesuse määr on Eestis aastaga tõusnud 2,2 protsendipunkti.
- Absoluutses vaesuses elas 2021. aastal 1,4% Eesti elanikkonnast, nende leibkonnaliikme kuu ekvivalentnetosissetulek oli väiksem kui 234 eurot.
- Absoluutse vaesuse määr on Eestis aastaga langenud 0,8 protsendipunkti.
- Ilmajäetust koges 2022. aastal 7% ühiskonnast.

Aitäh!